

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobkyně: **Mgr. Ing. L. K.**
bytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v nepřipuštění žalobkyně k odborné justiční zkoušce v bloku začínajícím 30. 5. 2023 z důvodu, že nesplňuje podmínku tříleté právní praxe, byl nezákonný.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 2 000 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci a žalobní argumentace

1. Žalobkyně je vyšší soudní úřednice. Na soud se obrátila, neboť jí žalovaný nepřipustil k odborné justiční zkoušce.
2. Žalobkyně se přihlásila k vykonání odborné justiční zkoušky. Žalovaný jí však sdělil, že nesplňuje podmínku tříleté právní praxe ve smyslu zákona č. 6/2002 Sb., o soudech,

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

soudcích, přísedících a státní správě soudů (dále jen „ZSS“). Za právní praxi lze totiž podle žalovaného považovat jen výkon právnické činnosti po dokončení vysokoškolského právnického vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice. Žalobkyně dokončila právnickou fakultu 23. 5. 2022, a proto dle žalovaného tuto podmínku nesplňuje.

3. Žalobkyně poukázala na to, že nepřipustění k odborné justiční zkoušce může být dle judikatury Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) nezákonným zásahem. Má při tom za to, že tak tomu je i v jejím případě. Žalobkyně odkázala na relevantní úpravu ZSS a uvedla, že úspěšně ukončila studium vyšších soudních úředníků na Justiční akademii a od 1. 5. 2015 do 31. 12. 2018 pracovala na pozici vyšší soudní úřednice u Okresního soudu v Pardubicích. Následně od 1. 2. 2019 začala pracovat opět jako vyšší soudní úřednice u Okresního soudu Plzeň-jih, kde pracuje dodnes. Délka její praxe tudíž postačuje pro splnění podmínky tříleté právní praxe. V roce 2018 začala žalobkyně studovat plzeňskou právnickou fakultu, kterou dokončila 23. 5. 2022, čímž splnila též zákonnou podmínku spočívající v získání magisterského vysokoškolského vzdělání v oblasti práva.
4. Žalobkyně je přesvědčena, že splnila všechny zákonné podmínky pro připuštění k odborné justiční zkoušce, a proto navrhla, aby soud vyslovil, že zásah žalovaného, který jí ke zkoušce nepřipustil z důvodu nesplnění tříleté právní praxe, byl nezákonný.

2. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou.
6. Předně zdůraznil, že žalobkyně dostatečně netvrdila, že byla zkrácena na svých právech. Navrhl proto, aby soud žalobu odmítl. Pro případ, že by se soud žalobou zabýval věcně, navrhl žalovaný, aby ji zamítl, protože žalovaný zásah nebyl nezákonný.
7. Žalovaný poukázal na zákonnou úpravu s tím, že z ní plyne, že tříleté právní praxe lze dosáhnout výkonem činnosti výhradně po dokončení požadovaného vysokoškolského vzdělání. Žalobkyně tento požadavek nesplňuje, a proto ji žalovaný nemohl ke zkoušce připustit.

3. Žalobkynina replika

8. Žalobkyně zaslala k vyjádření žalovaného repliku, v níž setrvala na své argumentaci. Z žaloby podle ní jasně vyplývá, že byla postupem žalovaného zasažena na svých právech. Žalovaný jí nepřipustil k justiční zkoušce, ač splnila všechny zákonné podmínky.
9. Dále poukázala na to, že studium vyšších soudních úředníků lze nahradit ukončeným vysokoškolským vzděláním magisterského studijního programu v oblasti právo. Zákonodárce tudíž postavil na roveň vyššího soudního úředníka s ukončeným studiem vyšších soudních úředníků a vyššího soudního úředníka s ukončeným magisterským právnickým vzděláním na vysoké škole v ČR. Není žádný důvod, aby tato vzdělání byla v některých případech zastupitelná a v některých ne. Ze zákona dle žalobkyně neplyne, že by se právní praxe pro účely justiční zkoušky měla počítat až po ukončení vysokoškolského studia. Žalobkyně má za sebou téměř sedmiletou praxi jako vyšší soudní úřednice, ukončení magisterského vzdělání na její pozici nic nezměnilo.

4. Ústní jednání

10. Ve věci se konalo ústní jednání v souladu s § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

11. Žalobkyně setrvala na své písemné argumentaci, na kterou odkázala. Navrhla, aby soud určil, že zásah žalovaného byl nezákonný, a přiznal jí náhradu nákladů řízení.
12. Žalovaný též setrval na svém postoji i své argumentaci, na niž odkázal. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.
13. Žalovaný ve věci nevedl správní spis ve smyslu § 17 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Proto soud provedl na jednání důkaz listinami, které žalobkyně a žalovaný předložili (k tomuto postupu srov. např. aktuální rozsudek NSS z 23. 10. 2023, čj. 10 As 326/2022-88, bod 25 a judikatura tam citovaná).
14. Z provedených důkazů soud zjistil následující skutečnosti.
15. Žalobkyně absolvovala 22. 4. 2015 studium vyšších soudních úředníků na Justiční akademii (*osvědčení o studiu* na čl. 6). Od 1. 5. 2015 do 31. 12. 2018 pracovala u Okresního soudu v Pardubicích na pozici vyšší soudní úřednice (*potvrzení praxe* na čl. 7). Od 1. 2. 2019 do současnosti pracuje jako vyšší soudní úřednice u Okresního soudu Plzeň-jih (*potvrzení praxe* na čl. 8). Na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni získala žalobkyně 23. 5. 2022 vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu právo (*diplom* na čl. 9). Žalobkyně se 1. 3. 2023 přihlásila k odborné justiční zkoušce v bloku začínajícím 30. 5. 2023. Uvedla, že její dosavadní právní praxe je výkon činnosti vyšší soudní úřednice od 1. 6. 2015 do 31. 12. 2018 a poté od 1. 2. 2019 doposud (*přihláška k odborné justiční zkoušce* na čl. 23). Žalovaný žalobkyni sdělil, že její žádosti o vykonání odborné justiční zkoušky nevyhověl, neboť nesplňuje podmínku tříleté právní praxe. Za praxi žalovaný považuje pouze činnosti vykonávané po dokončení vysokoškolského právnického vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v ČR (*přípis žalovaného ze 4. 4. 2023* na čl. 22 a čl. 3). Přípis žalovaného byl žalobkyni doručen 15. 4. 2023 (*kopie obálky* na čl. 4, *doručenka* na čl. 21 a *výpis ze sledování zásilky č. X* na čl. 5).

5. Posouzení věci soudem

16. Žalobkyně se domáhá ochrany před nezákonným zásahem. Dle § 82 s. ř. s. se *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
17. Citované ustanovení vymezuje podmínky, které musí být nezbytně splněny k tomu, aby mohl soud vyslovit nezákonnost zásahu a žalobkyni poskytnout ochranu před nezákonným zásahem. Žalobkyně musí být přímo (1. podmínka) zkrácena na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti ní nebo v jeho důsledku bylo proti ní přímo zasaženo (5. podmínka). Tyto podmínky musí být splněny kumulativně. Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobkyni ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudky NSS ze 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS, a z 15. 4. 2021, čj. 1 As 394/2020-53, č. 4186/2021 Sb. NSS, bod 24).
18. Soud se nejprve zabýval splněním podmínek řízení.
19. Žalobkyně spatřuje zásah v nepřipuštění k odborné justiční zkoušce a domáhá se vyslovení, že tento postup žalovaného byl nezákonný. Jde tedy o tzv. deklaratorní petit.

20. Namítaný zásah může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. Žalobkyně v tomto ohledu zcela případně odkazuje na rozsudek NSS z 20. 12. 2018, čj. 6 As 102/2018-39, č. 3841/2019 Sb. NSS. V něm NSS uzavřel, že „sdělení ministerstva o tom, že neumožní vyššímu soudnímu úředníkovi vykonat justiční zkoušku pro nesplnění některé z podmínek podle § 60 odst. 1 až 4 zákona o sodech a soudcích tedy s ohledem na výše uvedené není rozhodnutím dle § 65 s. ř. s. Prostředkem ochrany proti postupu ministerstva je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu dle § 82 a násl. s. ř. s.“ (bod 24). Čtvrtá podmínka shora uvedeného testu je proto splněna.
21. Dle § 85 s. ř. s. platí, že žaloba je nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný. Vzhledem k tomu, že projednávaná žaloba je pouze deklaratorní, nemusela se žalobkyně domáhat nápravy jinými právními prostředky.
22. Dle § 84 odst. 1 žaloba musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo. Žalobkyně se o zásahu dozvěděla 15. 4. 2023, kdy jí byl doručen přípis žalovaného z 4. 4. 2023. Žalobu podala 14. 6. 2023. Lhůta určená podle měsíců končí uplynutím dne, který se označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (§ 40 odst. 2 s. ř. s.), žaloba je proto včasná.
23. Vzhledem ke splnění podmínek řízení se soud dále věnoval důvodnosti samotné žaloby.
24. Soud nemá pochyby o tom, že zásah byl zaměřen přímo proti žalobkyni, která jím mohla být zkrácena na svých právech. K odborné justiční zkoušce nebyla připuštěna přímo žalobkyně, přičemž tím jí bylo znemožněno usilovat o zvýšení právně-profesní kvalifikace. Zásah žalovaného se navíc dotýká žalobkynina práva na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, které zakotvuje čl. 26 Listiny základních práv a svobod (srov. nález Ústavního soudu z 25. 10. 2016, sp. zn. II. ÚS 443/16, a rozsudek zdejšího soudu z 29. 8. 2019, čj. 10 A 43/2015-84, bod 42 a násl.). Z právě uvedeného plyne, že je splněna první, druhá i pátá podmínka výše uvedeného testu. Soud se proto dále zaměřil na splnění podmínky třetí. Tedy, zda byl žalovaný zásah nezákonný.
25. Mezi účastníky je sporné, zda žalobkyně splnila podmínku tříleté právní praxe.
26. Žalobkyně je vyšší soudní úřednicí. Pro přístup této profese k odborné justiční zkoušce obsahoval ZSS do 31. 12. 2021 zvláštní úpravu v § 117. V něm stanovil, že *požádá-li vyšší soudní úředník, který splňuje předpoklady pro výkon funkce soudce podle § 60 odst. 1 až 4 s výjimkou odborné justiční zkoušky, souhlasu s ustanovením za soudce a s přidělením k určitému soudu, a který vykonává funkci vyššího soudního úředníka po dobu nejméně 5 let, umožní mu ministerstvo vykonat odbornou justiční zkoušku nejpozději do 3 měsíců od doručení žádosti.*
27. Tato úprava doznala změny od 1. 1. 2022, a to zákonem č. 218/2021 Sb. Nově upravuje ZSS přístup vyšších soudních úředníků k odborné justiční zkoušce v § 111 odst. 1 tak, že žalovaný *umožní vykonat odbornou justiční zkoušku vyššímu soudnímu úředníkovi, který získal vysokoškolské vzdělání řádným ukončením studia v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice, a soudci Ústavního soudu; § 110 se použije obdobně.*
28. Dle § 110 odst. 1 ZSS umožní žalovaný asistentovi soudce vykonat odbornou justiční zkoušku, a to nejpozději do 6 měsíců ode dne doručení žádosti. Dle odst. 2 citovaného ustanovení je

podmínkou pro podání žádosti *výkon právní praxe po dobu 3 let, z toho nejméně po dobu 1 roku výkon funkce asistenta soudce.*

29. Co se započítává do tříleté právní praxe stanoví odst. 3 věta první citovaného ustanovení tak, že *do doby právní praxe se započítává doba výkonu funkce asistenta soudce, asistenta státního zástupce, právního čekatele, soudce Ústavního soudu, praxe advokátního koncipienta, notářského kandidáta, notářského koncipienta, exekutorského kandidáta, exekutorského koncipienta, vyššího soudního úředníka, činnost zaměstnance ministerstva, který získal vysokoškolské vzdělání řádným ukončením studia v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů, a asistenta Veřejného ochránce práv.*
30. Z právé zrekapitulované právní úpravy plyne, že chce-li vyšší soudní úředník absolvovat odbornou justiční zkoušku, musí mít vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v ČR (§ 111 odst. 1 ZSS). Na tom se žalobkyně i žalovaný shodnou stejně jako na tom, že žalobkyně tuto podmínku splňuje. Rozchází se v tom, zda se do právní praxe vyššího soudního úředníka započítává právní praxe až po absolvování vysokoškolského studia nebo i praxe před tím.
31. Z textu § 110 odst. 3 věta první ZSS dle soudu jasně plyne, že se do právní praxe započítává též činnost vyššího soudního úředníka před dokončením vysokoškolského magisterského vzdělání v oblasti práva. Citované ustanovení obsahuje výčet profesí, jejichž výkon se do právní praxe započítává, přičemž tyto profese jsou uvedeny bez jakýchkoliv dalších podmínek. Pouze u činnosti *zaměstnance ministerstva* je doplněno, že se do právní praxe započítává jen činnost zaměstnance, *který získal vysokoškolské vzdělání řádným ukončením studia v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů.* Z uvedené formulace je zřejmé, že se obě vedlejší věty vztahují právě jen k *zaměstnanci ministerstva*. Druhá vedlejší věta totiž dává smysl pouze u této činnosti, neboť žádná jiná z uvedených profesí se nemůže samostatně podílet na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů. Tato druhá vedlejší věta je přitom spojena s první vedlejší větou spojkou *a* ve slučovacím poměru. Není tudíž možné, aby se první vedlejší věta (požadavek na vysokoškolské vzdělání) vztahovala ke všem předchozím profesím zatímco druhá pouze k *zaměstnanci ministerstva*.
32. Tato interpretace dává smysl i proto, že pokud by se vedlejší věta *který získal vysokoškolské vzdělání řádným ukončením studia v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice* měla týkat též všech předchozích profesí, jednalo by se o podmínku duplicitní, neboť vyjma vyššího soudního úředníka nelze žádnou z uvedených profesí vykonávat bez uvedeného vzdělání [srov. např. § 36a odst. 3 ZSS, čl. 84 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy ČR, a § 37 odst. 1 písm. b) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii] a pro vyšší soudní úředníky je tento požadavek výslovně stanoven v § 111 odst. 1 ZSS, z něhož plyne, že musí mít vysokoškolské právnické vzdělání před vykonáním justiční zkoušky. Navíc pokud by se citovaná vedlejší věta obsahující požadavek na vysokoškolské vzdělání měla týkat všech předchozích profesí ve výčtu, nebylo by zřejmé, z jakého důvodu byl *asistent Veřejného ochránce práv* zařazen až za vedlejší větu, která by se ho tak zcela jistě netýkala.
33. Z uvedeného dle soudu plyne, že § 110 odst. 3 ZSS je třeba číst tak, že do doby právní praxe se započítává doba výkonu činnosti:

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

- a) asistenta soudce,
- b) asistenta státního zástupce,
- c) právního čekatele,
- d) soudce Ústavního soudu,
- e) advokátního koncipienta,
- f) notářského kandidáta,
- g) notářského koncipienta,
- h) exekutorského kandidáta,
- i) exekutorského koncipienta,
- j) vyššího soudního úředníka,
- k) zaměstnance ministerstva, který získal vysokoškolské vzdělání řádným ukončením studia v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů,
- l) a asistenta Veřejného ochránce práv.

34. Z doslovného jazykového výkladu proto dle soudu jasně plyne, že žalobkyni měla být započítána do tříleté právní praxe též její činnost vyšší soudní úřednice před dokončením vysokoškolského vzdělání v oblasti práva.

35. Jazykový výklad však není jedinou metodou interpretace. Judikatura i teorie práva opakovaně zdůrazňují, že nelze ztotožňovat text právního předpisu a právní normu, která z něj plyne (srov. např. nálezy Ústavního soudu z 10. 8. 2006, sp. zn. I. ÚS 138/06). Podstatné je vždy především zjišťování smyslu a účelu aplikované právní normy. Ústavní soud tuto myšlenku vyjádřil již okřídlenou frází, že: „*jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu*“ (nálezy ze 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, č. 30/1998 Sb.). Obdobně i NSS od počátku zdůrazňuje, že: „*jazykový výklad je sice výkladem prvotním, ale pouze a jedině v tom smyslu, že se jím interpret poprvé seznamuje s obsahem právní normy, která je ukryta ve vykládaném právním předpisu. Zda extenze a intenze právní normy je skutečně taková, jak se zdá z jazykového výkladu právního předpisu, musí potvrdit nebo vyvrátit ostatní výkladové metody – především výklad teleologický, logický, systematický a případně historický, jejichž závěry je nezbytné poměřovat imperativem ústavně konformní interpretace a aplikace*“ (usnesení rozšířeného senátu NSS z 12. 10. 2004, čj. 6 A 97/2001-39, č. 499/2005 Sb. NSS).

36. I přes paletu výkladových metod, jež má interpret k dispozici, je však nutné zdůraznit, že pro opuštění doslovného výkladu musí existovat silné důvody: „*v případě aplikace právního ustanovení nutno prvotně vycházet z jeho doslovného znění. Pouze za podmínky jeho nejasnosti a nesrozumitelnosti (umožňující např. více interpretací), jakož i rozporu doslovného znění daného ustanovení s jeho smyslem a účelem, o jejichž jednoznačnosti a výlučnosti není jakákoli pochybnost, lze upřednostnit výklad e ratione legis před výkladem jazykovým*“ (stanovisko Ústavního soudu z 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st. 1/96). Soud se proto dále zabýval tím, zda v posuzované věci takto silné důvody existují.

37. Ze subjektivního historického výkladu plyne, že zákonodárce měl pravděpodobně v úmyslu zvolit variantu prosazovanou žalovaným. Tedy, aby se do právní praxe vyšších soudních úředníků započítávala pouze jejich praxe získaná po absolvování vysokoškolského právnického studia. To plyne z důvodové zprávy k zákonu č. 218/2021 Sb., v níž předkladatel uvedl, že „*praxe se započítává vždy po ukončení vysokoškolského studia v magisterském studijním programu Právo a právní věda v oblasti vzdělání Právo nebo v*

obsahově odpovídajícím studijním programu“. Tento záměr se však zákonodárci nepovedlo převést do textu právní normy, jak soud vysvětlil výše. Subjektivní historický výklad může sloužit jako vodítko např. při výkladu neurčitého právního pojmu nebo při posuzování, kterou z možných jazykových interpretací zvolit. Sám o sobě však nemůže být důvodem pro prolomení doslovného významu textu právního předpisu (srov. obdobně též Wintr, J.: *Metody a zásady interpretace práva*. 2. vydání, Praha: Auditorium 2019, str. 263). V posuzované věci § 110 odst. 3 ZSS nenabízí více rovnocenných výkladových variant, proto není bez dalšího možné, aby soud dotvořil toto ustanovení jen proto, že to tak chtěl historický zákonodárce.

38. Systematický výklad svědčí spíše pro doslovný výklad § 110 odst. 3 ZSS. Pokud by se vyšším soudním úředníkům započítávala pouze praxe po dokončení vysokoškolského právnického studia, byla by v § 111 odst. 1 ZSS nadbytečně (resp. duplicitně) stanovena povinnost vyšších soudních úředníků získat toto vysokoškolské vzdělání. Jednou ze zásad systematického výkladu je přitom právě princip vyloučení redundance (srov. Wintr, J.: *Metody a zásady interpretace práva*, str. 100 a násl.). Též porovnání právní úpravy rozhodovací činnosti vyšších soudních úředníků a asistentů soudce svědčí dle soudu spíše pro závěr, že § 110 odst. 3 je třeba interpretovat doslovně (k tomu viz dále).
39. Pro prolomení doslovného výkladu nesvědčí ani teleologická interpretace. Z ničeho totiž neplyne, že by účelem § 110 odst. 3 ZSS mělo být započítání praxe vyšším soudním úředníkům až po získání vysokoškolského právnického vzdělání. Soud naopak nachází dobré důvody pro závěr, že účelem § 110 odst. 3 ZSS je umožnit započíst celou právní praxi vyššího soudního úředníka bez ohledu na to, zda jde o praxi před nebo po získání vysokoškolského právnického vzdělání.
40. Vyšší soudní úředník se podílí na rozhodovací činnosti soudu (§ 3 odst. 2 ZSS) a může v omezeném rozsahu provádět úkony soudu (§ 1 odst. 1 zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících). Rozsah těchto úkonů je shodný s rozsahem, v němž se na rozhodovací činnosti soudu podílí asistent soudce (§ 36a odst. 5 ZSS). Asistent soudce a vyšší soudní úředník mají též obdobné kvalifikační předpoklady – oba musí být bezúhonnými občany ČR. Asistent musí mít vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v ČR, vyšší soudní úředník musí mít ukončené studium vyšších soudních úředníků, vysokoškolské vzdělání absolvováním bakalářského nebo magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole nebo úspěšně ukončené studium vyšších úředníků státního zastupitelství (§ 2 odst. 1 zákona o vyšších soudních úřednících a § 36a odst. 3 ZSS). Na postavení asistenta se přiměřeně použijí ustanovení upravující postavení vyšších soudních úředníků (§ 36a odst. 5 ZSS). Zákon o vyšších soudních úřednících žádným způsobem nerozlišuje mezi vyššími soudními úředníky, kteří mají ukončené vysokoškolské právnické vzdělání, a těmi, kteří ne. Rozhodovací oprávnění i rozsah úkonů jsou pro tyto skupiny stejné.
41. Z právě shrnuté právní úpravy dle soudu plyne, že vyšší soudní úředníci mohou ze zákona zastávat u soudu funkci obdobnou té, kterou zastává asistent soudce. Za takové situace dává smysl, pokud jejich praxe bude započítávána do právní praxe ve smyslu § 110 odst. 3 ZSS v celém rozsahu. Rozlišení na praxi vyšších soudních úředníků, kteří vysokoškolské vzdělání absolvovali, a těch, kteří ne, naopak dle soudu žádný rozumný smysl nedává, neboť z právní úpravy plyne, že činnost těchto dvou skupin je totožná.

42. Soud proto uzavírá, že vyjma subjektivního historického výkladu podporují ostatní výkladové metody doslovný výklad § 110 odst. 3 ZSS. Samotný záměr historického zákonodárce tento doslovný výklad prolomit nemůže.
43. Na uvedených interpretačních závěrech nic nemění ani odkaz žalovaného na komentář JUDr. Kocourka k ZSS (*Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015). Ten se totiž vztahuje k úpravě účinné do 31. 12. 2021 a navíc pro závěr o tom, že se započítává pouze praxe vykonaná po dosažení právnického vysokoškolského vzdělání v magisterském studijním programu, nepředkládá žádné argumenty, pouze ho konstatuje.
44. Závěrem považuje soud za vhodné dodat, že pokud by k prolomení doslovného výkladu přistoupil a přijal výklad zastávaný žalovaným, šlo by o dotvoření práva v neprospěch žalobkyně. Judikatura se k dotváření práva v neprospěch jednotlivce staví velmi zdrženlivě (za všechny srov. usnesení rozšířeného senátu NSS z 22. 3. 2011, čj. 5 Afs 35/2009-265, č. 2317/2011 Sb. NSS, bod 33). Zdejší soud má za to, že ve výjimečných případech by ze zásadních důvodů i takové dotvoření práva bylo možné, v nyní posuzované věci však soud neshledal žádné důvody (natož zásadní) pro odklon od doslovného výkladu § 110 odst. 3 ZSS.

6. Závěr

45. Soud dospěl k závěru, že do právní praxe dle § 110 odst. 3 ZSS se započítává též doba výkonu funkce vyššího soudního úředníka, kterou vykonal předtím, než získal vysokoškolské vzdělání řádným ukončením studia v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice. Právní názor žalovaného, kterým odůvodnil nepřipuštění žalobkyně k odborné justiční zkoušce, je proto nesprávný.
46. Žaloba je s ohledem na uvedené důvodná. Soud proto žalobě vyhověl a postupem dle § 87 odst. 2 s. ř. s. určil, že žalovaný zásah byl nezákonný.
47. O nákladech řízení soud rozhodl výrokem II. podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla s žalobou v celém rozsahu úspěšná, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Ty sestávají pouze ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 000 Kč.
48. Lhůta k platbě náhrady nákladů řízení je stanovena podle § 160 odst. 1 v části věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. října 2023

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu